



ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОС УКРАЇНИ

Рубрика

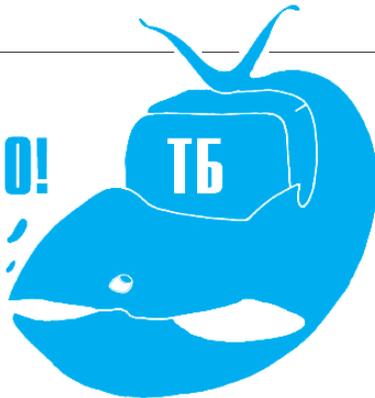
**Олексій
ВАДАТУРСЬКИЙ:**
Після Революції
Гідності потрібна
революція
добробуту



▶ СТОР. 4—5

Голубий вогник

Програма
телепередач
на наступний
тиждень



▶ СТОР. 7—13

Батькам на замітку

Обираємо
заняття
до душі



▶ СТОР. 15

№ 162 (6166)

ЧЕТВЕР, 3 ВЕРЕСНЯ 2015 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA



У НОМЕР: Скасування мораторію на купівлю–продаж земель сільськогосподарського призначення: доцільно чи ні?

ТСК з розслідування трагічних подій біля Верховної Ради створять після висновків правоохоронців

Парламентська хроніка
Ранкове засідання 2 вересня
Верховна Рада розпочала роботу з розгляду низки міжнародних договорів. А перед цим глава парламенту Володимир Гройсман повідомив, що на наступному тижні розпочинає роботу «Місія з оцінки потреб» на чолі з Петом Коксом. Вона оцінюватиме обсяг програми парламентської підтримки і підвищення інституційної спроможності на виконання Меморандуму про взаєморозуміння між Верховною Радою України та Європейським парламентом.

Володимир Гройсман сказав, що депутатам буде розіслано анкету, де вони зможуть висловити своє бачення реформування роботи Верховної Ради. «Кожен з вас буде причетний до позитивних змін в українському парламенті. Ми зможемо зробити модернізацію і бути більш публічними, залучати більше фахівців і представників громадянського суспільства до законотворчості. Це все має зробити нашу роботу якісною. Це те, чого сьогодні очікує суспільство», — наголосив Голова Верховної Ради.

▶ СТОР. 2

Список санкцій розширюється

США запроваджують економічні обмеження проти низки компаній, зареєстрованих у Росії та інших країнах. Щоправда, цього разу причиною розширення «чорного списку» є заборона міжнародними домовленостями співпраці з КНДР, Сирією та Іраном. В оновленому переліку п'ять російських підприємств: «Рособоронекспорт», «МиГ» (літакобудування), «Конструкторське бюро приладобудування» (Тула), «Катод», корпорація «НВО машинобудування», а також всі їхні підрозділи та дочірні компанії. Санкції введені строком на два роки. Про це йдеться в документі, опублікованому на сайті урядового видання США Federal Register.



Враховуючи переважно унікальний склад ґрунтового покриття країни у продуктивному і екологічному аспектах, метою земельної реформи повинно стати формування високої родючості ґрунтів. Однак урожай, згідно з різними оцінками, нижче можливого, а родючість ґрунтів падає. Як результат, нині в Україні накопичилась ціла купа проблем. Ґрунти збіднюються на поживні речовини, вирує ерозія, багато закинутих, деградованих та захаращених земель, не дають віддачі меліоровані землі. Якби розробники земельної реформи врахували закономірності трансформації родючості ґрунтів і роль у цьому

процесі культури і організації землеробства, то не стали так категорично висувати на перший план зміну форми власності на землю. Адже досвід багатьох країн, і не тільки передових в аграрному відношенні, доводить, що головним у сільськогосподарському виробництві є висока технологія, а власність на землю є другорядною категорією. Класичний приклад для обґрунтування останнього — форма власності на землю у Бельгії і Нідерландах. У першій — приватна, у другій — значна частина площ державна, але і там, і там за рахунок високих агротехнологій досягнуто однаково високої ефективності сільськогосподарської галузі.

▶ СТОР. 6

ПОДІЇ

«Запоріжсталь» нарощує виробництво

На це вказують підсумки роботи у серпні поточного року. Протягом перших двох кварталів вироблено 2624,8 тисячі тонн сталі, майже стільки само чавуну і 2251,6 тисячі тонн прокату. І хоча підприємство, через всім відомі причини, важко входило в рік, порівняно з відповідним минулорічним періодом виробництво зросло в середньому на десять відсотків. **інформує наш запорізький власкор Леонід СОСНИЦЬКИЙ.**

Зарплата підросла

Середня зарплата в Одеській області підвищилася з початку цього року на 834 гривні і становить 4084. Найвища оплата праці в регіоні у працівників сфери фінансів і страхування, а також у транспортників — майже сім тисяч гривень. Цінують на Одещині і представників сфери інформації та телекомунікацій, винагороджуючи їх працю в середньому 5763 гривнями. **повідомляє наш власкор Кирило ВОРОНКОВ.**

КОРОТКО

■ Цієї суботи у місті Лева відбудеться традиційна «Ніч у Львові». Захід проведуть в рамках кампанії «Культурне місто». Із 19.00 до опівночі всі очі зможуть відвідати концерти класичної та органної музики, побачити чудотворні ікони та театральні вистави, **передає наш власкор Христина ГОРЮБЕЦЬ.**

■ Група піротехнічних робіт управління ДСНС в Житомирській області знищила на спеціальному полігоні 27 артилерійських снарядів, які виявила біля села Печанівка Романівського району, **повідомляє наш власкор Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.**

Україна в серпні імпортувала 1 мільярд кубометрів газу — **Ukr.net**

Костопіль стає по-європейськи комфортним

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

230-річний Костопіль — одне з найбільших промислових міст Рівненщини, як й інші міста України, має чимало проблем. Вирішити їх самотужки за нинішньої складної фінансової ситуації в країні нереально. І все ж міський голова Костополя Євгеній Денисюк, який любить своє місто і зриває для його розвитку дуже багато, знайшов вихід із ситуації.

— Цей вихід ми побачили у грантах — вітчизняних, зарубіжних, проонівських. Так, у травні підписали контракт вартістю 3 мільйони гривень з ПРООН у рамках проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», — розповідає міський голова Костополя. — За одним з проектів (а їх загалом п'ять) утеплюватимуть фасади будинків, замінюватимуть вікна, плоскі дахи — на шатрові. Євросоюз бере на себе 50 відсотків усіх витрат з реалізації проекту, міська рада — 45, співвласники будинків — лише 5 відсотків.

Допомагають вирішувати проблеми Костопо-

лю також партнерські стосунки з містами-побратимами Добре Място, Янов Любельський (Польща) та Квакенбрюк (Німеччина). У цих містах солідні бюджети, які дозволяють розвиватися їхнім територіальним громадам, про що Костополю залишається лише мріяти.

— З нашим німецьким містом-побратимом Квакенбрюк нині в розробці проект щодо благоустрою вулиць Костополя, — продовжує Євгеній Денисюк. — Адже для нас це проблема дуже гостра: потребують благоустрою вулиці у нових мікрорайонах «Заріччя», «Хмизи» та ін., на що потрібно триста мільйонів гривень. Таких коштів ми не маємо, оскільки річний бюджет міста лише 25 мільйонів. Ось і шукаємо іноземні інвестиції, щоб швидше благоустроїти вулиці. Хоча і самі, за власні кошти, щороку будуюмо по десять кілометрів доріг у місті, а цього року ще й проклали п'ять кілометрів благоустроєних тротуарів. А за спонсорські кошти костопільчан від-

ІЗ ДОСЬЄ:

Денисюк Євгеній Олексійович — освітла вища, закінчив юридичний факультет Національного університету імені Т. Г. Шевченка, міський голова Костополя четверте скликання, за вагомих особистий внесок у розвиток місцевого самоврядування нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня.



крили фонтан у центрі міста.

Завдяки Програмі закордонної допомоги МЗС Республіки Польща було впроваджено енергозберігаючі технології у вуличному освітленні Костополя, відтак міський бюджет економить щороку на електроенергії до 50 тисяч гривень. Ще один проект — «Сонечко дітям» вдалося впровадити завдяки цій Програмі: цього року у всіх чотирьох костопільських дитсадках встановлено сис-

тему сонячних колекторів для підігріву води, що дало міському бюджету 25 тисяч гривень економії.

Інший партнер Костополя — польське Добре Място подарувало костопільським комунальникам майже тисячу контейнерів для роздільного збирання сміття. За підрахунками фахівців, запровадження роздільного збирання сміття дасть змогу щорічно економити близько 150 тисяч гривень, які можна вико-

ристати на благоустрій. Ше мільйон гривень заощадив міський бюджет від того, що Костополю виділили 12 гектарів земель запасу під міське сміттєзвалище (раніше сміття вивозили на приватне, що ставало у кругленьку копійчку). За закономлені кошти місто придбало потужного сміттевоза, який вантажить контейнери.

До речі, щодо комунальної сфери, то її міському голові Костополя Євгенію Денисюку за роки своєї каденції вдалося підняти з колін. Комунальники навели порядок на своїх підприємствах, дають лад і в місті. Від водіїв-далекобійників з Білорусі, які часто приїждять у Костопіль на одне з підприємств за продукцією, почули, що у містечку прибирають так само ретельно, як в їхній країні, тому тут дуже затишно. Це й не дивно: роботу комунальних служб організували так, що працювати тут багато охочих, бо гідна зарплата, тому кожен тримається свого робочого місяця.

Як у міського голови зі стажем, цікавлюсь його думкою щодо реформування ЖКП.

— У нових будинках можна обійтися і без «жеків», там впораються товариства співвласників багатоквартирних будинків. А ось у старих будинках, де живуть пенсіонери з мізерними пенсіями, де зношені комунікації, без «жеків» не обійтися, можливо, потрібно створити приватні. Ми якраз над цим розмірковуємо, — зазначив Євгеній Денисюк.

До плюсів міського голови Костополя треба віднести завершення житлових довгобудів у місті. Було чимало незавершених багатопверховок по вулицях Коперніка, Гвардійській, Крип'якевича, Степанській. Влада знайшла інвесторів, які їх добудували, відтак до послуг костопільчан чотириста квартир. До речі, в цьому році 33 квартири у такому будинку по вулиці Степанській виділили для учасників АТО і військово-владиславців.

— У всіх починаннях відчуваю підтримку костопільчан, які хочуть бачити своє місто по-європейськи комфортним, — каже Євгеній Денисюк.

Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

Скасування мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення: доцільно чи ні?

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Перед скасуванням мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення нагадаємо про деякі не вирішені проблеми землекористування в Україні, що загострилися останніми роками як результат недостатньо обговореної земельної реформи, яка призвела до порушень агротехнологій і зниження родючості ґрунтів: неспроможність (фермера чи небажання (агрохолдингу) підтримувати родючість ґрунтів; відсутність об'єктивної ціни ґрунтів, справедливого оподаткування і відповідного фонду коштів, необхідних для підтримки родючості ґрунтів; деградаційні процеси та значні площі малопродуктивних земель; недостатній рівень агротехнологій (сівозмін, добрив, обробітку тощо); відсутність державних і місцевих програм раціонального використання та охорони земель; недотримання нормативно-правових регламентів щодо використання та охорони земель; негармонізований з європейським моніторинг ґрунтового покриття; відсутність державного і регіонального управління використання і охорони земель.

Скасувати мораторій на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення не можна без урахування позначених не вирішених проблем.

Принагідно згадаємо базові принципи «європейської ґрунтової політики»: незалежність від форми власності на землю; моніторинг на єдиних засадах; упровадження ґрунтозахисних земле-

робських технологій (мінімальної, консервативної, нульової, підтримувальної, точної, органічної...); сприяння фермеру, тільки в разі дотримання ним ґрунтоохоронних стандартів; ухвалення ґрунтозахисних законодавчих актів, директив, декларацій, хартиї.

Отже, скасувати мораторій на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення доцільно за умови радикальної зміни державної стратегії землекористування, що передбачає: обов'язкову фіксацію стану ґрунтів на момент продажу і у подальшому у процесі їхнього систематичного державного моніторингу; проведення бонітування ґрунтів за досконалою методикою і уведення справедливої ціни на землю; суттєве удосконалення чинного ґрунтоохоронного законодавства за рахунок уведення значних штрафних санкцій аж до повернення земельної ділянки у державну власність у разі грубого порушення правил раціонального землекористування; імплементація низки заходів з підтримки фермерства, у тому числі уведення пільгових довгострокових банківських кредитів, заохочення молоді до праці на селі; прийняття і реалізація Національної програми охорони ґрунтів.

Ми не мали б заперечень щодо скасування мораторію, якби ринок землі був об'єктивним, земельна ділянка мала справедливу ціну, її придбав би фермер, що міг взяти у банку кредит під 3–4% річних, впровадити прогресивні

технології, піклуватися про родючість ґрунту й передати її спадкоємцям у гарному стані. Але тому що нічого цього немає й, головне, немає фермера, здатного купити й ефективно хазайнувати на землі, то виникають заперечення. З одного боку, є бідний власник земельного паю, що перебуває в лещатах кризи й готовий віддати землю за безцінь, а з другого, власник агрохолдингу, що має гроші й прагне розширити свої володіння. Чим може закінчитися скасування мораторію без уведення попередніх процедур? Нескладно прогнозувати, принаймні, два сценарії. Перший відносно сприятливий — агрохолдинг, що придбав землю, за активного спонукання й контролю держави буде нормально працювати на землі й збільшувати аграрну могутність країни. Але варто підкреслити — під контролем держави. Не можна допустити, щоб 15–20 агрохолдингів заволоділи земельним ресурсом країни. Другий несприятливий — скуплять землю за безцінь випадкові люди або сама влада на місцях з метою її перепродати з колосальною вигодою. Тому питання скасування мораторію на купівлю-продаж земель потребує дуже виваженого ставлення. Адже не можна навіть уявити, щоб у процесі земельного обігу родючість ґрунтів знижувалася, або під гаслами турботи про землю чи про необхідність мати господаря на землі до землеволодіння прийшли люди, для яких земля стала б тільки предметом збагачення.

Наголосимо на заходах, що треба здійснити до скасування мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення:

— зменшити деградованість ґрунтів. Це може стати реальністю, якщо функціонуватиме державна (національна) програма охорони ґрунтів;

— провести бонітування ґрунтів за удосконаленою методикою і визначити об'єктивну ціну земель. Адже чинна методика, яка базується на властивостях ґрунтів, що можуть характеризувати лише їхню потенційну родючість, не може бути надійною при її використанні для оцінки реальної продуктивності орних ґрунтів і їхньої вартості. У методії, розробленій Національним науковим центром «Інститут ґрунтознавства та аерохімії імені О. Н. Соколовського», інтегральну бонітну оцінку земельної ділянки отримують на основі окремих оцінок ґрунту і клімату, а також технологічних параметрів поля. Це значно підвищує ціну земельної ділянки, утворює можливість мати достатні кошти для підтримки родючості ґрунтів;

— налагодити моніторинг за європейським зразком і тим самим отримувати систематично оновлювану інформацію для прийняття відповідних заходів.

Вище ми позначили питання, які убезпечать зниження родючості ґрунтів у разі скасування мораторію, але є ще чимало питань, які потребують вирішення. Зокрема, з агрохолдингами. Адже ця нова форма землекористування набула

розповсюдження і у цілому позитивно вплинула на технологічний рівень і ефективність сільськогосподарського виробництва. Тому для них треба зберегти умови оренди (а не викупу) земель і забезпечити неухильне виконання основних правил раціонального використання і охорони земель. Передбачити призупіння оренди і значні штрафні санкції в разі порушення правил землекористування.

Для вирішення інших питань, що повинні передувати завершенню земельної реформи, слід залучити провідних фахівців, які спеціалізуються у різних напрямках землекористування. Багато, щоб крім землевпорядників і юристів із земельного права вона включала фахівців із землекористування, охорони ґрунтів, технологічних і соціальних питань. Багато також узагальнити досвід майже 24 років земельного реформування й критично його проаналізувати.

На жаль, в Україні за більш як 20 років незалежності важко зрозуміти, якої стратегії додержується держава в земельній політиці. Цілі земельної реформи досягнуто лише частково. Адже не створено ефективного і відповідального власника земельної ділянки. Управління земельними ресурсами розпорешено між майже десятком міністерств, відомств, комітетів, агентств, служб, а координації між ними ніякої нема. Декілька ґрунтоохоронних законів прийнято, але вони не вико-

нуються, бо родючість падає, деградація підсилюється, а потенціал ґрунтів не реалізується. Державні і регіональні ґрунтоохоронні програми скасовано, дуже позитивний закон про плату за землю, що передбачав акумуляцію коштів і виняткове їхнє спрямування на охорону і підвищення родючості ґрунтів, прийнятий ще в 1996 році, не працював жодного року. За цих умов важко очікувати успіху від скасування мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення. Включення земель у ринковий обіг можливо лише за реалізації низки заходів, у тому числі: радикальної зміни державної стратегії землекористування, проведення бонітування ґрунтів за досконалою методикою і уведення справедливої ціни на землю, обов'язкової фіксації стану ґрунтів на момент продажу і у подальшому у процесі їхнього систематичного державного моніторингу, суттєвого удосконалення чинного ґрунтоохоронного законодавства, яке повинно передбачати уведення значних штрафних санкцій аж до повернення земельної ділянки у державну власність у разі грубого порушення правил раціонального землекористування (незалежно від форми власності на землю), уведення і реалізації державної (національної) програми охорони ґрунтів.

С. А. БАЛЮК,
В. В. МЕДВЕДЕВ,
академіки НААН,
Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського».